

*Prin rugăciune și credință spre cinstea altarelor; să ne
rugăm pentru beatificarea episcopilor greco-catolici,
morți în faimă de martiri sub regimul comunist*

NAȘTEREA DOMNULUI

CALEA DESĂVÂRȘIRII

Revistă de spiritualitate și de cultură creștină a Societății
„EPISCOP DR. IOAN SUCIU”
Anul XXI Nr. 12 (245) decembrie 2014

Anul Vieții Consacrate: 2014-2015

Sfântul Părinte Francisc a hotărât ca anul 2015 să fie *Anul Vieții Consacrate*. Papa a gândit și a decis *Anul Vieții Consacrate* în contextul celor 50 de ani de la Conciliul Vatican II și de la publicarea Decretului conciliar „*Perfectae caritatis*”. Cardinalul prefect al Congregației pentru Institutele de Viață Consacrată și Societățile de Viață Apostolică, Eminența Sa Joao Braz de Aviz, și secretarul aceleiași Congregații, Mons. Jose Rodriguez Carballo, au ținut o conferință de presă în care au anunțat întregii Biserici hotărârea Sfântului Părinte Francisc.

Anul Vieții Consacrate a început la Roma, la 30 noiembrie, în prima duminică din Advent, cu o Sf. Liturghie în Bazilica „Sf. Petru”, precedată de o noapte de veghe și de rugăciune, care a avut loc sâmbătă, 29 noiembrie, în Bazilica „Santa Maria Maggiore”. Persoanele consacrate „*sunt semn al lui Dumnezeu în diferite locuri ale vieții pentru creșterea unei societăți mai drepte și fraterne*”.

Papa Francisc ține să sublinieze că „*de la persoanele consacrate nu se așteaptă să împlinească gesturi eroice, nici să lanseze proclamații răsunătoare, ci să mărturisească bucuria de a-L urma pe Cristos*”. În acest *An* călugării și călugărițele sunt îndemnați să facă cunoscută experiența fondatorilor și fondatoarelor Ordinelor din care fac parte, să arate lumii ce rol au avut și au în viața Bisericii și în societate, azi ei fiind un puternic ferment al evanghelizării.

În fiecare Eparhie se va deschide *Anul Vieții Consacrate* printr-o solemnitate distinctă; pentru Eparhia noastră, PSS Virgil Bercea a stabilit ziua de sâmbătă, 29 noiembrie. Deschiderea solemnă a avut loc la Catedrala „Sf. Nicolae”, la ora 10.30. Preasfinția Sa ne-a invitat pe toți credincioșii la acest eveniment spiritual. În cuvântul său Preasfinția Sa a făcut cunoscute obiectivele *Anului Vieții Consacrate*, formulate de Sfântul Părinte în Scrisoarea adresată persoanelor consacrate: *a trăi trecutul cu recunoștință, a trăi prezentul cu pasiune și a îmbrățișa viitorul cu speranță*. Papa Francisc așteaptă din partea călugărilor și călugărițelor un apostolat intens, deși cerințele sunt cuprinse în cuvinte puține și simple: „*Treziți lumea!*” și „*Mergeți în toată lumea ca să-i vorbiți despre Cristos!*”

Eparhia noastră cu Preasfinția Sa din primul pas al intrării în acest *An*, a fost în rugăciune cu Preasfinția Sa ca *Viața Consacrată*, acest dar al lui Dumnezeu, care este oferit Bisericii și lumii de Dumnezeu, să fie primit de cât mai mulți tineri și tinere. Curajul lor va face ca Vestea cea Bună să ajungă la suflete și modelul vieții creștine autentice să fie regăsit. Aceasta este *Speranța* care ne va însoți de-a lungul întregului *An*.

Încredințăm mijlocirii Sfintei Fecioare Maria și Sfântului Iosif toate persoanele consacrate, viața și activitatea lor. Preacurata și Sfântul Iosif sunt primii care au fost consacrați de El, și tot ei sunt primii care și-au consacrat viața Lui.

CALEA DESĂVÂRȘIRII

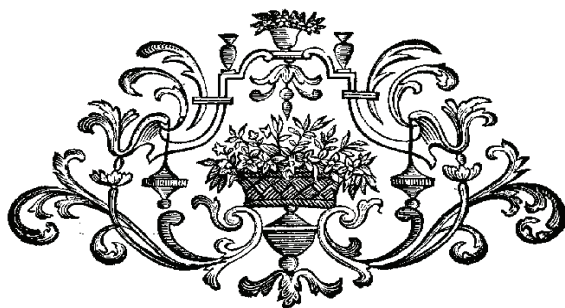
Despre rugăciune

În cartea sa „*Scara Raiului*”, Sfântul Augustin ne spune că *prin citit căutăm, prin meditație găsim, prin rugăciune cerem și prin contemplare primim*. Marii sfinți ne fac atenți că este o deosebire însemnată între contemplarea filozofilor și cea a credincioșilor. Contemplarea filozofilor desăvârșește mintea prin cunoașterea adevărului, contemplarea credincioșilor merge mai departe și tinde să miște voința și să aprindă în suflete dragostea pentru Dumnezeu.

Părintele spiritual

din Alfonso Rodriquez, SJ

“Calea Desăvârșirii Creștine”, vol. I,
Oradea 1933

SUMAR

Editorial.....	2	Pagini bilingve.....	10
„Unde este cel ce s-a născut, Împăratul?”.....	4	CRĂCIUN și pentru MAMA.....	12
„Eparhia Greco-Catolică de Oradea și Securitatea în anul 1948”...5		„Crăciunul lui Francisc din Assisi”.....	13
		Principele Păcii.....	16

„Unde este cel ce s-a născut, Împăratul?” (Matei, 2,2)

De când oamenii rostiră cuvântul, în ciclonul de mâinii și patimi: „**Nu-l vrem să stăpânească asupra noastră**”, de atunci, năuci și mizerabili, își caută **Împăratul**.

Îl caută și acum! Nevoiași, îl căutam mereu! Stăpânitorii rechemați în rândurile mercenarilor, Condotierii străpunși cu stiletul; Magistrații științei discreditati; Senatorii gândirii omenesti așezați cu scrupul de gingășie în cimitirele ideilor mărturisesc catastrofa.

Vagabonzi și mizerabili căutam încă pe **Împăratul nostru**.

Și oamenii nu au învățat din Steaua Magilor drumul spre **Împăratul**. Steaua Magilor e lumina conștiinței lor, lumina minții lor, lumina durerii lor.

Fața lumii de azi, Biografia sufletelor de azi este

Catastrofa.

Zilnic simțim în noi prăbușindu-se ceva mare și frumos. Zilnic ne simțim ademeniți de gustul păcatului. Zilnic capitulăm, zilnic ne fărâmițăm, zilnic murim cu dezgust, dar și cu o nădejde: **Împăratul! Împăratul!**

Catastrofa sufletului nostru, ce nu mai rezistă păcatului, catastrofa societății ce nu mai rezistă nedreptății, întreg batalionul de obraznice catastrofe ce se urmăresc galopând pe sufletul nostru, dansând în anotimpul lor strigă în urma

Împăratului alungat:

„Unde este cel ce s-a născut, Împăratul?” Vino și vezi!

Un leagăn rece într-o peșteră rece. O cruce ce străjuiește ca o spadă: Spada Împăratului!

Un potir invizibil, roadă a moștenirii ce va să ne-o lase: moștenire luptătorilor: **Pâinea și Vinul dător de Viață și Putere.**

Împăratul!... nu în togă de purpură, nu în mantie cu nestemate, nu în leagăn de abanos cu chenar de fildeș, ci în sărăcie. Împăratul!...nu ca să fie slujit în palatul cu marmură și porțelanuri, ci să servească celor născuți din adevăr. Vino și vezi!

Împăratul care învață Adevărul.

Împăratul care învață Iubirea.

Împăratul care sădește Pacea.

Împăratul al cărui jug e ușor și a cărui fericire o găsești și în lacrimi.

Împăratul în ieslea din Betleem!

Îngenunchează o clipă! Dar în tăcere... Irozii și sicarii lui, satrapii lumii îi pregătesc sicriul; uită nebunii, uităm și noi - căci fiecare din noi este un Irod ce vrea să ucidă pe Împăratul Cristos - că de câte ori voim să ucidem pe Isus, privind în ceea ce am lovit, găsim copii asasinați, nevinovăție ucisă, găsim cadavrul sufletului nostru... Și orbi am izbutit! Îngenunchează mai îndelungat! Împăratul te așteaptă pe tine! Auzi? Pe tine!!! Și spune-i că vrei să-i slujești! Ah! Împăratul născut în iesle!!!

Episcop Ioan SUCIU

„Eparhia Greco-Catolică de Oradea și Securitatea în anul 1948”

Manipularea istoriei - existență de-a lungul timpurilor - cunoaște astăzi proporții nebănuite. În ceea ce privește istoria Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolică, oricine își permite să vehiculeze idei false, erori și prejudecăți.

Dacă ne oprim la un singur moment din istoria Bisericii Unite cu Roma: scoaterea ei în afara legii, prin violență, în urma Decretului 358/1 decembrie 1948, adevărul a rămas incomplet cunoscut. Preoții aceluia timp nu mai sunt în viață, mărturiile lor s-au transmis și nu s-au transmis generațiilor care au urmat din cauza persecuției asupra celor care se recunoșteau greco-catolici. În cei patruzeci de ani care au urmat până la obținerea libertății Bisericii (1989) s-a făcut tot se s-a putut pentru a șterge din conștiințe și din suflete Biserica Greco-Catolică. Istoriografia românească a evitat problema suprimării Bisericii Unite, iar cea ecleziastică de la noi a abordat-o **„cu patimă, partizanatul confesional fiind vădit”**, prezentând tragedia greco-catolică în chip fals, drept **„o unificare cu Biserica Ortodoxă”**. Doar lucrările apărute în exil se înscriu pe linia respectării adevărului.

Apariția operei **„Eparhia Greco-Catolică de Oradea și Securitatea în anul 1948”** a domnului Sergiu

Soica a fost absolut necesară pentru restabilirea adevărului despre istoria Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolică și despre Eparhia de Oradea a anului 1948.

Volumul se deschide prin **Cuvântul înainte** al PSS Virgil Bercea. Preasfinția Sa afirmă că anii comunismului de la noi reprezintă **„cea mai neagră perioadă din istoria noastră recentă. Una care a încercat să scoată în afara istoriei nu doar omul, ci și pe Dumnezeu”**. Rezultatele nu au întârziat: după abdicarea forțată a Regelui, regimul totalitar instaurat și susținut de Securitate a schimbat România. O Cortină de Fier ne despărțea de Europa occidentală, închisorile erau destinate de-acum elitelelor intelectuale care **„doreau afirmarea României în lumea Europei libere”**, erau destinate opozanților regimului, erau destinate Episcopilor și preoților greco-catolici care se împotriveau desființării Bisericii Unite.

Cuvântul Preasfinției Sale se încheie cu aprecierea lucrării domnului Sergiu Soica pentru adevărul istoric privitor la suprimarea Bisericii noastre, adevăr demonstrat prin editarea unor documente care **„revelează amploarea persecuție [...] cu sprijinul Securității”**.

Cuprinsul volumului este
(continuare în pag. 6)

(urmare din pag. 5)

alcătuit din opt secvențe: „*Studiu introductiv*”, „*Episcopia Oradea în anul 1948*”, „*Destinul clericilor Episcopiei de Oradea*”, „*Academia Teologică Română Unită-Oradea*”, „*Profesorii Școlilor Beiușului*”, „*Biblioteca și Arhiva Episcopiei de Oradea*”, „*Palatul Episcopal*”, „*Laicii Episcopiei de Oradea, după anul 1948*” - Episcopia de Oradea în documentele anului 1948, secvențe urmate de Anexe, Bibliografie, Summary și Indici.

„*Studiul introductiv*” este o sinteză despre Eparhia Greco-Catolică de Oradea în perioada instaurării regimului comunist.

În primul an de la abdicarea forțată a Regelui Mihai I, anul 1948, se simțea deja procesul de sovietizare și forța distrugătoare a puterii comuniste; anul 1948 este un an de reper esențial pentru înlăturarea democrației și a modelului economic și social occidental în favoarea singurului model admis, cel sovietic.

Noua Constituție, Legea Cultelor și Denunțarea Concordatului erau destinate să pregătească ofensiva împotriva Bisericii Catolice de ambele rituri și să lichideze Biserica Română Unită cu Roma, Greco-Catolică, după scenariul ucrainean, înlocuind cuvântul „*violență*” cu sintagma „*unificare religioasă*”. Securitatea a susținut cu brutalitate distrugerea Bisericii Greco-Catolice.

Biserica Ortodoxă a organizat

la Cluj o adunare a preoților greco-catolici pentru „a rupe pecetea Unirii cu Roma”, dar au fost prezenți, aduși sub amenințări, doar 38 de preoți care nu aveau acest drept canonic, el aparținând numai Episcopilor. O parte din acești preoți s-au adresat Nunțiatunii „*afirmând că au fost privați de libertatea lor religioasă*”. Pe tot cuprinsul Ardealului tot mai mulți preoți greco-catolici sunt arestați, unii, sub amenințări sau închiși, sunt siliți să semneze „trecerea”, și-o retractează imediat ce sunt liberi. Între 27-28 octombrie au fost arestați toți Episcopii greco-catolici: Valeriu Traian Frențiu, Alexandru Rusu, Ioan Bălan, Iuliu Hossu, Ioan Suciș și Vasile Aftenie. Episcopii au fost întemnițați în vila Patriarhiei ortodoxe de la Dragoslavele, unde au fost vizitați de Patriarhul Iustinian care a încercat zadarnic să-i convingă să-și abandoneze credința.

La 1 decembrie 1948, prin Decretul 358, Biserica Unită cu Roma a fost scoasă în afara legii. Rapoartele Securității notează că în parohiile de pe cuprinsul Eparhiei Greco-Catolice de Oradea nu erau primiți preoții ortodocși. Dacă scopul Decretului era lichidarea Bisericii Unite, el nu s-a realizat; cu credință și inteligență Biserica și-a organizat și desfășurat misiunea în clandestinitate până la obținerea libertății în 1989.

„*Episcopia Oradea în anul 1948*” este capitolul care prezintă
(continuare în pag. 7)

(urmare din pag. 6)

structura Episcopiei de Oradea în acel an: Episcopul, Canonicii, Biroul Eparhial, protopopii (9) și preoții (216). Destinul clericilor Episcopiei de Oradea va fi tratat în capitolul următor care poartă chiar acest titlu.

Destinul preoților este prezentat în tabelele: **„Preoții din Episcopia Greco-Catolică de Oradea în detenție”** - este trecut numele preotului, parohia, Protopopiatul și anii de detenție, la care se adaugă numele preoților morți în închisoare. **„Preoții greco-catolici care nu au trecut sau <revenit> la ortodoxie”, „Preoții care au demisionat din cler”, „Preoții care s-au pensionat după <revenire>”** și **„Preoții care au trecut la Biserica Ortodoxă <reveniți>”,** creându-se imaginea completă a situației preoților din Eparhie. Fiecare tabel este completat cu informații detaliate despre viața preotului, fără să lipsească atitudinea față de regim și „unificarea” cu Biserica Ortodoxă.

„Academia Teologică Română Unită-Oradea”. O istorie concisă a Seminarului Greco-Catolic, înființat în 1792, devenit ulterior „Academia Teologică Unită”, deschide capitolul. În 1948, **„Academia Teologică din Oradea era o instituție remarcabilă, avută în vedere de către regimul comunist. Academia Teologică în anul 1948 avea profesori bine pregătiți”** (Sergiu Soica, „Eparhia Greco-Catolică de Oradea și Securitatea în anul 1948”, Ed. Mega, Cluj-Napoca,

2014, p.76). Din dosarele ACNSAS - Rapoarte cu privire la Greco-Catolici, 1949-1955, reiese că foștii teologi erau în atenția Securității, verificați personal pentru a afla dacă au continuat în clandestinitate Teologia și ce atitudine au față de așa-zisa „unirea” cu Biserica Ortodoxă. Tabele cuprinzătoare și pagini întregi redau situația amănunțită a acestor teologi.

Atitudinea față de regimul comunist și suprimarea Bisericii Unite, atitudine manifestată de profesoarele și preoții-profesori ai renumitelor licee confesionale din Beiuș, Liceul „Samuil Vulcan” și „Liceul Român Unit de Fete”, este cuprinsă în paginile capitolului **„Profesorii Școlilor Beiușului”**. Școlile Beiușului, și ele **„flori ale darurilor”,** asemănătoare Școlilor Blajului, au oferit tinerilor, indiferent de naționalitate și confesiune, învățătură și înaltă morală creștină, au format intelectualitatea unei mari părți a Ardealului. Fideli credinței și convingerilor, cadrele didactice au refuzat trecerea la ortodoxie, foarte puțini au rămas la catedre, dar în alte localități, unii nu au mai putut fi găsiți, iar alții au luat drumul închisorilor.

„Biblioteca și Arhiva Episcopiei de Oradea”. Pe măsură ce se înaintează în lectura cărții domnului Sergiu Soica, dimensiunea distrugerii Bisericii Unite se dezvăluie tot mai cutremurătoare. Articolul 2 al Decretului de la 1 decembrie 1948, (continuare în pag. 8)

prin care Biserica Română Unită cu Roma a fost desființată, prevedea că **„arhivele, documentele, bibliotecile muzeele și orice obiect de muzeu ale fostului cult greco-catolic, au trecut în mod provizoriu, asupra Ministerului Cultelor”**. S-a cerut Academiei R.P.R., Ministerului Artelor și Informațiilor, cât și Mitropoliei Sibiului să-și trimită delegați la trierea și împărțirea valorilor, care, în final, au fost date Episcopiei Ortodoxe din Oradea. Preasfinția Sa Valeriu Traian Frențiu și preoții Preasfinției Sale erau la închisoare...Cum s-au alcătuit procesele-verbale de predare-primire?! Manuscrisele exponenților Scolii Ardelene au fost însă salvate și predate Filialei Academiei R.P.R. din Cluj. Dar celelalte valori?!

„Palatul Episcopal”. Titlul capitolului demonstrează importanța **„Palatului”** pentru Biserica Greco-Catolică și pentru Oradea. Construcția Palatului se datorează Episcopului Demetriu Radu, care și-a ales pe unul dintre cei mai renumiți arhitecți ai timpului: Rimannoczy Kalman junior. Ca și celelalte bunuri ale Bisericii Greco-Catolice, Palatul a fost predat Episcopiei Ortodoxe din localitate. Cu timpul a devenit „Biblioteca Județeană.

„Cerem nesiliți de nimeni și deplini conștienți să revenim la religia greco-catolică, așa cum am fost până în anul 1948, când am trecut la religia ortodoxă pe baza

de amenințări forțate”, este motto-ul capitolului **„Laicii Episcopiei de Oradea, după anul 1948”**.

Informațiile despre refuzul laicilor greco-catolici de a trece la ortodoxie și despre încercările lor de a se adresa legal, prin **„memorii”**, autorităților statului comunist pentru obținerea libertății Bisericii Greco Catolice și eliberarea Episcopilor și preoților închiși, dar și despre **„înăbușirea problemei greco-catolică”**, autorul le-a obținut de la Arhivele Naționale ale României (ANR) Fond Ministerului Cultelor și ACNSAS - Rapoarte cu privire la Greco-Catolici.

Laicii se socoteau în continuare greco-catolici, considerând ilegală „o trecere” făcută sub presiune, cu Miliția care amenința cu arestarea sau deportarea. **„Memoriile”** se bazau pe legile țării, pe Constituție, erau scrise cu respect, cu speranță. Autorul trece în volum câteva localități din care s-au trimis **„memorii”**: Boghiș, Lazuri, satul Peleş, Pișcolț, Recea, Mădăras și Terebești etc. Departe de a fi luate în atenție, aceste cereri, semnate de peste 20.000 de credincioși din Eparhia de Oradea și din alte Eparhii, s-au soldat cu noi arestări de preoți și laici semnari.

„Eparhia de Oradea în documentele anului 1948” însumează în tabele preoții „ostili unificării”, rapoarte - Raport despre Pastorală de Paști a Episcopului Valeriu Traian Frențiu, 1948, Raport despre Conferința Episcopală de la Oradea, iunie 1948 - ,

(continuare în pag. 9)

răspunsuri din teritoriu asupra „stării de spirit” în legătură cu propunerile de „revenire la ortodoxism a greco-catolicilor”, predici, Scrisorile de protest ale Episcopilor greco-catolici adresate autorităților comuniste, Pastorale Episcopilor adresate clerului și credincioșilor, note informative ale Securității despre supravegherea preoților greco-catolici „nereveniți” și „reveniți”, tot ce era viața Bisericii și a fiecărui preot în parte. **„Preotul din Șuncuiș când a semnat tabelul i-au dat lacrimile”**, fapt pentru care nota informativă subliniază: **„Necesită a da ordin Postului de Jandarmi Șuncuiș pentru a ține sub strictă supraveghere pe preotul acelei Parohii** (Op.cit., p.242. Notele informative relatează bucuria preoților ortodocși față suprimarea Bisericii Unite, durerea preoților greco-catolici, urmăriți, anghetați, înțemnițați. Uimitor câte persoane au fost angajate și câtă forță s-a pus în distrugerea uneia dintre cele mai mari valori ale țării: Biserica Greco-Catolică!

Și totuși, aceste materiale care dovedesc neostenita violența pusă în suprimarea Bisericii Greco-Catolice, ne aduc, după zeci de ani, cele mai tulburătoare mărturisiri de credință ale Episcopilor, preoților și credincioșilor de atunci. În „Scrisoarea de protest a Episcopilor greco-catolici de la Conferința Episcopală de la Oradea, 17 iunie 1948”, Episcopii pun în fața Prezidiului Marii Adunări Naționale

o istorie a Bisericii Române Unite cu Roma, timp de 250 de ani, în care nu a fost **„nici un ceas de șovăire, nici o umbră de îndoială”**, întotdeauna fiind cu țara și poporul cu care s-a identificat, legăturile cu Roma sporind puterea binelui dăruit întregului popor. În „Scrisoarea de protest” de la aceeași Conferință, adresată Consiliului de Miniștri, se reamintește atitudinea Bisericii Ortodoxe la Serbările Centenarului Revoluției din 1848, desfășurate la Blaj, unde, în cuvântul său, Mitropolitul ortodox Nicolae Bălan, **„a rănit adânc sufletele noastre, prin atacurile nedrepte aduse credinței noastre și au avut o dureroasă răsfângere în sufletele preoților și ale credincioșilor noștri”** (Op.cit., p.158). Episcopului Blajului, Ioan Suciu, nu i s-a permis să vorbească.

IPS Valeriu Traian Frențiu a făcut cunoscut Protopopiatelor și preoților pericolul care amenința Biserica și a cerut multă rugăciune, specificând devoțiunea primei sâmbete din lună pentru Preacurata. În predicile lor, Episcopii și preoții vorbesc credincioșilor despre credința catolică, despre Papa și Vatican, despre ce este Biserica Română Unită cu Roma, pregătindu-i **„să fie gata pentru orice jertfă, așa cum au fost martirii, moșii și strămoșii noștri”**.

Biserica Catolică de ambele rituri protestează în cadrul Conferinței Episcopale de la Oradea, din 27 august

(continuare în pag. 12)

PAGES BILINGUES

Association des Amis de l'Église Gréco-Catholique de Roumanie, Blaj

“C’est ce que derange qui fait vivre”

Cardinal Alexandru Todea

Chers amis,

J’attaquai donc la traversée de la Hongarie, sur de n’avoir pas montagnes et de cols a franchir, mais un peu inquiet du point de vue de la communication. Heureusement j’avais trouve a la Paroisse Romano Catholique d’Oradea un prêtre qui m’avaittraduit en hongrais, sur une fiche, les informations que les gens s’adressaient a moi, pour satisfaire leur curiosité je sortais mes cartons et les laissais lire le réponse aux questions qu’ils auraient pu me passer.

Donc, par Komadi, Gyoma, je suis arrive a Martfu pensant célébrer mon anniversairele 27 Avril au presbytère. L’église yest toute neuve de forme octogonale très fonctionnelle. Unevieille dame a l’entrée vend des objets de piete. J’ai fini par comprendre que la Parohia etait a 7 km de la. Le bulletin paroissial datait de la semaine précédente. Au téléphone j’ai eu un prêtre qui s’est bien moque de moi, car il m’a dit qu’il avait une messe le lendemain a Martfu a 9 km.

Le lendemain a 9 h j’étais la, mais pas de chrétiens sauf deux personnes qui firent demi-tour, pas de prêtre, pas de messe. Mais la cloche du temple en face de l’église, et tout aussi neuf qu’elle, sonnait. Je m’y suis présente, mais il n’y avait personne pas même jeune pasteur que j’avais vu la veille et qui m’avait envoyé au camping de l’hôtel Thermal ou j’avais fête tout seul mon anniversaire avec ce que me restait de tzuica que m’avait donnée Gigi.

J’ai donc continue en direction Szolnok. A la l’instigation d’un habitant du coin, j’ai brave l’interdiction de circuler faite aux cyclistes sur cette route (et moi avec mon chariot je me considérais comme un deux rues sans pédales, mais a pied).

Ceci me valut gagner un peu de temps et d’arriver en ville aux environs de 18h. De cloches sonnaient. Je pense d’abord a l’Angélus , comme chez nous. Avisant un clocher je m’y dirigeai et miracle! La messe dominicale commençait. Enfin, j’aurai eu ma messe! (a suivre)

„Ceea ce ne deranjează ne face să trăim”

Cardinal Alexandru Todea

Dragi prieteni,

Porneam deci să traversez Ungaria cu certitudinea că nu aveam munți și trecători de străbătut, dar puțin neliniștit din punctul de vedere al comunicării. Din fericire, aveam să găesc la Parohia Romano-Catolică din Oradea un preot care mi-a tradus în ungurește, pe un carton, informațiile pe care oamenii care mi s-ar fi adresat, pentru a le satisface curiozitatea, aveam să scot cartoanele mele și să îi las să citească răspunsul la problemele pe care ei aveau să mi le pună.

Deci, prin Komadi Gyoma, am ajuns la Martfu, gândind să-mi sărbătoresc aniversarea la 27 aprilie la casa parohială. Biserica de acolo este cu totul nouă, de formă octogonală, foarte funcțională. O doamnă în vârstă, la intrare, vinde obiecte religioase.

Am înțeles în final că parohia era la 7 km de acolo. Buletinul parohial era din săptămâna precedentă. La telefon am vorbit cu un preot care a cam râs de mine, pentru că mi-a spus că în ziua următoare avea Liturhie la Martfu. Dimineața, la ora 9, eu eram acolo, dar niciun credincios în afară de două persoane care făceau calea-ntoarsă, nici preot, nici Liturhie. Dar clopotul din fața bisericii, nou și el, suna. Eram acolo, dar nu era lume, nici măcar tânărul preot. Părintele mai vârstnic m-a trimis la campingul Hotelului Termal, unde mi-am sărbătorit singur aniversarea cu ceea ce mi-a mai rămas din țuica dăruită de Gigi.

Am continuat drumul în direcția Szolnok. La sfatul unui locuitor, am sfidat interdicția de circulație pentru cicliști (și eu cu trollerul meu mă consideram având două roate fără pedale, dar pe jos).

Aceasta m-a făcut să câștig puțin timp și să ajung în oraș în jurul orei 18.00 Clopotele sunau. La început m-am gândit la „Angelus”, așa ca și la noi. Prevenit de un clopot, m-am lăsat condus și miracol! Liturghia duminicală începea. În fine, voi avea Liturghia mea! (va urma)

(urmare din pag. 9)

1948, printr-un „*memoriu*” adresat Ministerului Cultelor, față de gravitatea atacurilor împotriva întregii Biserici Catolice și a instituțiilor ei, a școlilor confesionale, împotriva interzicerii legăturile cu Vaticanul, legături care țin de esența catolicismului.

Cartea domnului Sergiu Soica pune în fața cititorilor o istorie tragică și eroică a Bisericii Române Unite cu Roma și a Eparhiei de Oradea a anului 1948. Câteva adevăruri le reamintim în final: Biserica Greco-Catolică a trăit martiriul, dar nu s-a „unit” cu cea Ortodoxă. Scoasă în afara „cetății”, Biserica noastră a trecut în clandestinitate, toți Episcopii Bisericii Unite au murit în detenție, preoții au făcut ani grei de închisoare. Episcopii preoții și credincioșii de atunci, prin viețile lor, au dat cea mai înaltă mărturie de credință și de fidelitate față de Cristos și Biserica Sa. Undeva, într-o groapă comună din „Cimitirul Săracilor” din Sighet, au fost aruncate trupurile Sfinților Episcopi ai Eparhiei de Oradea, Valeriu Traian Frențiu și Ioan Suci, oameni de înălțime morală greu de atins. Continuator al Preasfinților lor, în anii cei grei ai persecuției, a fost Episcopul Iuliu Hirțea, condamnat la 16 ani de închisoare. Viețile și idealurile lor frânte impun mari datorii greco-catolicilor de azi și de totdeauna - acesta este și mesajul cărții citit printre rânduri.

Otilia BĂLAȘ

CRĂCIUN și pentru MAMA

În fiecare an, de Crăciun,
copilul ce am fost și ce sunt
caută cadoul cu grijă ascuns
de mama.

De atunci, de demult, când
am găsit

sub mormanul de haine, în
pătuțul vechi de copil,

o păpușă mare, cu păr
adevărat și ochi de safir,

caut... (dar nu uit să mă
uimesc sub brăduț.)

Am înțeles mai târziu,
de ce nu mai erau de găsit

minunatele patine de oțel pur

ale mamei...și nu știu să-i fi
mulțumit..

Caut azi în inimă, adânc, și în
jur...

cadoul ascuns de ea, din Cer,
de sus.

Și mă rog pentru darul ei, lui
Isus,

să-i mângâie El obrazul
frumos, mâinile, minunații ei ochi,
ce atât ne-au iubit,
dăruind, doar dăruind...

E Crăciunul aici și în Cer, Te
rog, Isuse,

Tu toate le știi,
...e MAMA!

Maria-Mirela FILIMON

„Crăciunul lui Francisc din Assisi”

În cartea sa **„Binecuvântarea Crăciunului”**, Papa Benedict al XVI-lea ne amintește că **„deosebita căldură omenească a Sărbătorii Crăciunului, care ne emoționează atât de mult [...] s-a dezvoltat însă de-abia în Evul Mediu; și aici Francisc din Assisi a fost cel care a ajutat la potențarea acestei noutăți...”**

Primul biograf al Sf. Francisc, Toma de Celano, descrie în biografia închinată lui, bucuria de nedescris în care umilul Sfânt sărbătorea Crăciunul, ziua în care Dumnezeu a devenit un copil mic, amintind totodată cu câtă tandrețe îmbrățișa icoanele care reprezentau Nașterea Domnului.

Papa Benedict ne explică cum de la Sf. Francisc a luat naștere și s-a dezvoltat unul dintre cele mai frumoase obiceiuri de Crăciun: **Ieslea**

Noaptea Nașterii Domnului de la Greccio, spune Papa, a dăruit creștinătății o nouă Sărbătoare de Crăciun care a dat credinței o altă dimensiune. Acum, prin Sf. Francisc **„au devenit vizibile iubirea lipsită de apărare a lui Dumnezeu, umilința și bunătatea Sa, care ni se abandonează în mijlocul acestei lumi și dorește să ne învețe un nou mod de viață și de iubire”** (Joseph Ratzinger - Papa Benedict al XVI-lea, „Binecuvântarea Crăciunului”, Galaxia Gutenberg, 2007, p.27).

Prin istoria credinței, Greccio a dobândit un înțeles propriu. Este o mică localitate nu departe de Roma, lacurile

și munții îi oferă ținutului un farmec și o frumusețe liniștită. Aici Sfântul din Assisi **„a rescris misterul din Betleem în geografia sufletelor”**.

Prin 1223 trăia la Greccio un nobil, Ioan, om cu mare credință. Acesta i-a pus terenul la dispoziția lui Francisc pentru a reconstrui imaginea Nașterii Domnului. Celano povestește că acest nobil a avut o viziune: a văzut în iesle un copil nemișcat, care, la apropierea Sf. Francisc, s-a trezit din somnul său. Celano adăugă: **„...copilul Isus se cufundase în somnul uitării în multe inimi până la acea oră. Prin slujitorul său, Francisc, amintirea a fost însuflețită și întipărită memoriei în mod indestructibil”** (Op.cit.,p. 28).

Sf. Francisc și-a mărturisit intenția pentru acea neuitată Noapte de Crăciun de la Greccio: **„Doresc să trezesc amintirea copilului în deplină realitate, cum a fost născut la Betleem, și a tuturor necazurilor pe care a trebuit să le îndure în copilăria Sa. Doresc să văd cu proprii mei ochi cum a fost să stai într-o iesle, între un bou și un măgar”** (Op.cit., p.29).

Grota aleasă de Sf. Francisc, personajele care reaminteau misterul Noptii Sfinte din Betleem, animalele aduse, sărăcia, toate au impresionat adânc lumea venită să trăiască Sărbătoarea la **„Ieslea”** gândită și creată de Sf. Francisc. De atunci au trecut sute de ani, dar nu este Crăciun

(continuare în pag. 14)

(urmare din pag. 9)

fără ca „*Ieslea*” Sărăcuțului din Assisi să nu fie de Sărbători în bisericile și casele noastre.

Viața Sf. Francisc a atras pe mulți scriitori și „*Ieslea*” de la Greccio nu lipsește din scrierile lor. În revista noastră am descris-o, în urmă cu un an, așa cum a văzut-o cu ochii imaginației scriitorul Julien Green (1900-1998) și a trecut-o în cartea sa „*Francesco d'Assisi*” (Fratele Francisc). Acum ne vom opri la câteva din paginile cărții „*Sfântul Francisc din Assisi*” a unuia din cei mai reputați istorici francezi, romancier și eseist, Jacques Le Goff (1924-2012), specializat în istoria Evului Mediu și considerat drept unul dintre cei mai mari medievaliști. El mărturisește: „*De când am început să mă ocup de Evul Mediu, persoana Sf. Francisc din Assisi constituie pentru mine obiectul unei duble fascinații, mai întâi ca personalitate a istoriei, situată la cotitura decisivă din secolele XII-XIII când se naște Evul Mediu modern și dinamic [...] m-a fascinat însă și omul, și scrierile lui [...] model al unui nou tip de sfințenie centrat pe Cristos până la identificarea cu acesta ca fiind primul om care a primit stigmatul*” (Jacques Le Goff, „*Sfântul Francisc din Assisi*”, Polirom 2000, p.5).

În cartea amintită, Jacques Le Goff descrie tabloul Crăciunului de la Greccio astfel: „...*Sărbătoarea Crăciunului din 1223. Francisc răspunde invitației unuia dintre acei aristocrați pe care i-a impresionat,*

Giovanni Velita, senior de Greccio. Va celebra Nașterea Domnului în ținutul grotelor și al sihăstriilor pe un munte prăpăstios. Îi cere prietenului său să reconstituie leagănul din Betleem, așa cum îl vede el în imaginația sa poetică. <Doresc să-mi amintesc de copilul născut la Betleem și să văd cu ochii mei de carne greutatea copilăriei lui pline de lipsuri, să văd cum a poposit el în iesle, cum a fost culcat în fân între un bou și un măgaruș>. În Noaptea de Crăciun bărbați și femei veniți din toate părțile urcă muntele purtând atâtea lumânări și torțe încât întreaga noapte e luminată. Ei cântă, pădurea răsună de vocile lor, stâncile le poartă până departe ecourile. Se celebrează slujba religioasă. Sfântul lui Dumnezeu stă lângă iesle, cântă, predică Evanghelia, cu vocea lui blândă, cu vocea lui clară, cu vocea lui sonoră. Anunță răsplăți veșnice. Un bărbat din mulțime are o viziune: el îl vede pe copilul culcat în iesle și pe Francisc aplecându-se deasupra lui ca să-l trezească. Greccio devine noul Betleem” (Op.cit., p.60).

Se apropie Crăciunul. Misterul Sărbătorii îl vom trăi din nou, vom trăi bucuria Nașterii Domnului - a Lui care este Lumina care ne luminează calea vieții. Să-l rugăm pe Sf. Francisc să ne ajute să devenim noi înșine purtători ai Luminii care vine de la Betleem și, îngenuncheați în fața „*Ieslei Sfinte*”, să-i mulțumim lui Dumnezeu pentru mulțimea de daruri cu care ne copleșește.

O.B.

Papa Ioan Paul al II-lea (XIII)

Solidaritatea polonezilor, urmare a vizitei făcută de Papa Ioan Paul al II-lea în țara sa natală, a luat forme concrete la foarte scurt timp după înapoierea Papei la Roma: la abia patruzeci și opt de zile, Lech Walesa, un fost electrician, acum șomer, cu un pix care avea imaginea Papei zâmbind, a semnal la sediul Șantierelor Navale din Gdansk un acord cu guvernul pentru înființarea primului sindicat liber din lagărul comunist, ***Sindicatul Solidarnosc*** (Solidaritatea).

Muncitorimea a găsit de la început calea de a fi împreună cu intelectualitatea disidentă față de regim. Astfel s-a creat un discurs menit să reînnoiască morala națiunii și să obțină sprijinul ei: ***„Revoluția morală a fost astfel fundamentul revoluției social-politice, ulterioare”***.

„O nouă înțelegere a bogăției interioare a fiecăruia, o nouă experimentare a demnității personale și o hotărâre care să nu mai fie temătoare de „putere” au fost rezultatele secundare ale acestei vizite pentru toți, fie credincioși, fie ateî” (George Weigel, „Martor al speranței - Biografia Papei Ioan Paul al II-lea-1920-2005”, Ed. Gutenberg, 2007, p.381).

Înființarea ***Solidarității*** nu a fost deloc o muncă ușoară. Până să se înțeleagă că ***Solidaritatea „a fost o mare pădure de conștiințe trezite”***,

s-a lucrat enorm: au lucrat părinții, s-a făcut o serioasă catehizare de către cler și învățători, a fost o educația religioasă și morală dată adesea în biserici fără căldură în timpul Primatului Wyszynski. Pentru trezirea conștiințelor au fost mulți cei care ***„au dat”*** și tot mulți au fost cei care ***„au primit”***, iar Papa Ioan Paul al II-lea a dat poporului său scopul și puterea.

La renașterea conștiinței polonezii au ajuns pe o cale non-violentă, aceasta a fost o chestiune de principii. Ei au fost învățați să știe ***„că toți cei care încep prin a dărâma bastilii, sfârșesc prin a-și ridica propria Bastilie”***. Modelul acestei mari transformări care se poate numi revoluție a fost cel adus de Papa Ioan Paul al II-lea, și nu era modelul sângeros al Revoluției din 1789, care ***„a creat o suferință fără sfârșit”*** popoarelor Europei.

Datorită Papei Ioan Paul al II-lea, ***„Polonia a putut să aibă un spirit civic autentic, o societate civilă adevărată, capabilă să construiască instituții independente a căror existență a putut arăta găunoșenia comunismului ca sistem precum și dependența lui de violență, pentru a putea supraviețui”*** (Op.cit.,p.382).

Astfel, Papa Ioan Paul al II-lea o altă istorie postbelică nu numai Poloniei, dar și Europei Centrale și de Est.

PRINCIPELE PĂCII

„Pentru că un copil ni s-a născut, un fiu ni s-a dat nouă. Stăpânirea va fi pe umerii Lui și va fi numit sfetnic minunat, Dumnezeu puternic, părinte veșnic, Principe al păcii” (Is.9,5). Iată cu câtă frumusețe, măreție și splendoare descrie Sfânta Scriptură nașterea după trup a Domnului și Mântuitorului nostru Isus Cristos. Pentru ca omenirea să fie eliberată de robia păcatului adamic, „la plinirea vremii”, Dumnezeu, a trimis pe unicul Său Fiu, cu misiunea de a ne răscumpăra din acest păcat și pentru a da omenirii o nouă perspectivă: mântuirea. Și aceasta pentru că „legea Spiritului vieții în Cristos Isus te-a eliberat de legea păcatului și a morții” (Rom.8,2).

Dar, din ce cauză Tatăl a încredințat misiunea răscumpărării omenirii, din păcatul strămoșesc, chiar Fiului Său, pentru că știa că misiunea Lui nu era una ușoară și va avea de suferit chinuri, batjocuri și chiar moartea pe cruce? Ce părinte nu-și protejează propriul fiu? Răspunsul la această întrebare capitală ne este oferit de Sfântul Evanghelist și Apostol Ioan (In.3.16): *„Atât de mult a iubit Dumnezeu lumea, încât l-a dat pe Fiul Său, unul născut, ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viața veșnică”.*

Însă venirea lui Isus în lume nu a fost un eveniment întâmplător. Mesajul mesianic străbate aproape toate scrierile Vechiului Testament. Astfel,

Geneza (Gen.49.10) ne vorbește despre sceptrul și toiagul care nu se vor depărta de la Iuda *„până când va veni cel căruia îi este destinat. Lui i se cuvine ascultarea popoarelor”.* Acest mesaj este accentuat mai cu seamă în prorocii: *„iată, fecioara va zămisli și va naște fiu, căruia îi va pune numele Emanuel (Is.7,14). În Evanghelie se arată scopul venirii în lume a lui Isus și misiunea care avea să o îndeplinească: „Dumnezeu nu l-a trimis pe Fiul Său în lume ca să judece lumea, ci ca lumea să fie mântuită prin El” (In.3,17). Dar cel mai mare dintre prorocii Vechiului Testament, Ioan Botezătorul, a pregătit calea venirii lui Isus în lume și a chemat lumea la pocăință.*

Venirea Mântuitorului a fost așteptată de lume ca venirea unui împărat politic care, prin măsuri administrative, să pedepsească pe cei nelegiuïți și să aducă echitatea între oameni și popoare. Nu a fost așa, pentru că omenirea dispunea deja de toate legile, de învățăturile și de libertățile care guvernau societatea acelor timpuri. Era în puterea omenirii să instaureze relații juste și echitabile între membrii societății și între popoare prin respectarea Legii și a celorlalte învățături. Isus a adus lumii ceea ce lumea, fără de El, nu ar fi putut obține niciodată: răscumpărarea de păcatul strămoșesc și posibilitatea ca fiecare dintre noi să se mântuiască. Dar Biblia

(continuare în pag. 17)

Îl numește pe Isus și *Principe al păcii* pentru că El va „*vorbi de pace neamurilor*”(Zah.9.10).

Nașterea lui Isus este un fenomen unic și deosebit de complex pentru întreaga umanitate. Unicitatea acestui fenomen rezultă din unicitatea lui Cristos, unicul Fiu al Tatălui. Prezența lui Isus în lume precum și faptul că El este Mesia cel așteptat de lume se dovedește prin puterea faptelor bazate pe învățăturile transmise și prin minunile săvârșite. Complexitatea fenomenului derivă și din faptul că Isus, a doua persoană a Sfintei Treimi, ia chip de om și se aseamănă cu omul în toate, în afară de păcat. Dar posibilitățile noastre de cunoaștere și de a înțelege esența și splendoarea relației dintre om și Dumnezeu, dintre pământ și Cer, sunt limitate și diferă de la individ la individ. Isus este deopotrivă Dumnezeu și om, este Împărat și slujitor, este jertfit și jertfitor. Aceste elemente care definesc personalitatea lui Isus formează un tot unitar. Isus, ca om, nu a fost persoană omenească, ci divină, dar a avut natură omenească.

Dar pentru ce Isus, din toată măreția și splendoarea Sa, a trebuit să ia chipul și soarta omului? Omul prin înfruptarea din pomul oprit a căzut în păcatul neascultării. Căderea în păcat a dus la ruperea legăturilor dintre el și Dumnezeu. Omul nu s-a mai putut ridica singur din chingile acestui păcat pentru a înfirișa legătura dintre el și

Dumnezeu. Atunci Dumnezeu, din dragoste pentru om, a trimis pe singurul Său Fiu pentru a lua asupra Sa păcatele omenirii, a ridica pe om și a realiza din nou legătura cu Dumnezeu.

Dar prin Isus, legătura dintre om și Dumnezeu nu s-a realizat pe vechile baze. Isus a repus legătura dintre om și Dumnezeu pe baze noi. În felul acesta, legea „ce ție nu-ți place, altuia nu-i face” precum și legea talionului „ochi pentru ochi, dinte pentru dinte”, sunt înnoite și actualizate. Aceste două legi ale Vechiului Testament sunt legi negativiste; ceea ce înseamnă că ele se adresează doar celor care comit rele și au menirea să oprească sau să sancționeze pe cei care comit asemenea fapte. După aceste legi, cel care ucidea trebuia să moară. Se pune, astfel, frână răului. Dar, Noua Lege, instituită de Isus, are menirea nu numai de a frâna răul, ci și de a stimula binele: „*așa cum vreți ca oamenii să vă facă vouă, faceți-le la fel*” (Lc.6,31). Aceasta înseamnă că noi trebuie să iubim nu numai pe cei ce ne fac bine, ci și pe cei care ne fac rău. Dacă iubim doar pe cei care ne fac bine este ca și cum am restitui un împrumut. Dar dacă iubim și pe dușmanii noștri, atunci am făcut ceva în plus și acest ceva contează. Isus pune în centrul întregii opere de mântuire a neamului omenesc, *dragostea*. Dragostea noastră față de Dumnezeu și față de aproapele. Dragostea prin Isus devine virtutea

(continuare în pag. 18)

supremă a creștinismului.

În viața de fiecare zi, noi oamenii ne orientăm adesea după modele. Isus este în toate supremul model, pentru toată omenirea. Isus este modelul dragostei. Din dragoste pentru noi a acceptat să parcurgă toate etapele vieții pămâtenе: naștere, existență, moarte. Isus este modelul răbdării. A răbdat batjocura, umilința, nedreptatea, povara crucii. Isus este modelul iertării. Atârnat pe lemnul crucii, El se roagă pentru cei care-L schingiuiau și-L batjocoreau. Isus este modelul speranței, al ascultării și supunerii față de părinții crescători Iosif și Maria. Isus este modelul jertfei supreme. A acceptat moartea pe cruce, a luat asupra Sa păcatele întregii omeniri și a deschis calea spre mântuire. Noi oamenii, adesea, suntem tentați să invocăm neputința noastră deși mai avem mult până a ajunge la acel „nu mai pot” pe care îl rostim de multe ori. Având model pe Isus și raportându-ne la acest model, primim, prin forța exemplului, suficientă putere și cutezanță pentru a lupta cu greutățile vieții și a nu ne lăsa copleșiți de ele sau chiar pentru a le învinge. Cea mai înverșunată luptă pe care trebuie să o dăm noi este lupta cu păcatul din noi și dintre noi. Dar atunci când avem pe Isus ca model și când vom merge pe calea luminată de El, izbânda ne este asigurată.

Isus, Cel pe care Cerurile nu Îl pot cuprinde, acceptă să fie cuprins

de pântecele mamei sale și să se nască asemenea fiecărui om, dar în cele mai sărăcicioase condiții, în iesle înconjurat de necuvântătoare. Însă Steaua Lui a apărut la răsărit ca steaua unui Împărat al universului și a povățuit pe magi până la locul unde era Pruncul. Magii se închină lui Isus ca unui principe, aducând daruri: aur, tămâie și smirnă. Aceste trei daruri nu au fost aduse de către cei trei Magi, la întâmplare. Aceste trei daruri simbolizează cele trei funcțiuni componente ale primei misiuni a lui Isus pe pământ. Funcțiunea, aici, nu se referă la o anumită treaptă în ierarhia socială, ci la ansamblu de activități pe care urma să le desfășoare Isus, în scopul mântuirii sufletelor noastre: *aurul* simbolizează funcțiunea de împărat; *tămâia* simbolizează funcțiunea de mare de preot; iar *smirna* funcțiunea de profet. La cea de a doua venire, Isus va fi întâmpinat doar cu aur și tămâie (Ap.5,8;8,3). Va lipsi smirna deoarece nu va mai fi nevoie de prorocire pentru că toate previziunile vor fi împlinite deja.

Așa cum fiecare zi începe cu răsăritul soarelui, tot așa și mântuirea neamului omenesc începe cu Nașterea lui Isus. Isus este Soarele dreptății și al mântuirii. El strălucește pretutindeni și alungă umbra și întunecul morții veșnice cauzate de păcat, deschizând calea către fericirea veșnică. Dacă fiecare zi începe cu răsăritul, tot așa

(continuare în pag. 19)

fiecare zi sfârșește cu asfințitul. Însă Isus, Soarele dreptății, a răsărit și se menține pe bolta cerească a mântuirii noastre atâta timp cât va exista neamul omenesc: „*iată, eu sunt cu voi în toate zilele, până la sfârșitul lumii*”(Mt.28.20).

Nașterea lui Isus este unică în istoria omenirii. Întreaga creștinătate sărbătorește în fiecare an Nașterea Domnului și Mântuitorului nostru Isus Cristos. Dar la slujba care se oficiază, cu prilejul acestei mari Sărbători, printre altele, se spune: „*Cristos se naște*”. Nașterea Sa este un mister având și un caracter de continuitate, fiind într-o continuă reactualizare așa cum continuă este prezența Lui prin Cuvântul Evangheliei și prin Sfânta Euharistie, alături de noi și de urmașii noștri, în veci. Această mare Sărbătoare a creștinătății este deci nu numai o aniversare a Nașterii Mântuitorului, ci și o *reactualizare și o reînnoire* a acestui eveniment, care are menirea să aducă mereu o primenire a inimilor, a cugetelor și simțirilor, dar mai ales, a sufletelor noastre. Dacă vom lăsa deschise mereu porțile sufletelor noastre pentru a primi pe Isus, Principele păcii, El va aduce de fiecare dată Pacea Sa cea lăuntrică care ne va ajuta să zidim, aici, în sufletul fiecăruia din noi, cel mai durabil templu, *templul mântuirii noastre*, în dreptate, adevăr și lumină.

Ioan MĂGERUȘAN

Moș Crăciun

*Într-o sanie ușoară
tras de-o ciută de mărgean,
Moș - Crăciun din Cer coboară
ca în fiecare an.*

*El o traistă poartă-n spate
și-n ea, darnicul unchiaș,
duce daruri minunate
pentru dragii-i copilași.*

*Trenuri, mingi, autobuze,
cărți cu zâne și pitici,
el, cu zâmbetul pe buze,
le împarte celor mici.*

*Căci în fiecare casă
stă un brad cu jucării,
iar în jurul lui, voioasă,
e o horă de copii...*

*Și pe când din traista-i plină
Moșu-mparte ce-a adus,
Dintr-o ieslă de lumină
le surâde chiar Isus...*

Radu Gyr

DE SĂRBĂTOARILE CRĂCIUNULUI ȘI DE ANUL NOU DORIM

PSS VIRGIL BERCEA, PREOȚILOR, ORDINELOR

CĂLUGĂREȘTI,

PROFESORILOR, COLABORATORILOR ȘI CITITORILOR

**SĂRBĂTORI BINECUVÂNTATE
ȘI
LA MULȚI ANI!**

Colectivul redacțional

Director: prof. Otilia BĂLAȘ

Secretar de redacție: Pr. Olimpiu TODOREAN

Tehnoredactare computerizată: Pr. Olimpiu Todorean

Adresa: Redacția CALEA DESĂVÂRȘIRII
Str. Gen. Magheru, 3/5 - ORADEA -3700 (BH)